

Finalisti izbora Mentor leta 2017

1. **Mentor leta 2017: prof. dr. Primož Ziherl, Inštitut Jožef Stefan ter Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani**

Dr. Primoža Ziherla je nominiral nekdanji doktorand dr. Matej Krajnc, s katerim sta začela sodelovati že v času Krajnčevega magistrskega študija. Dr. Ziherl mu je takrat za magistrsko delo namenil ambiciozen projekt na temo mehanike epitelijskih tkiv, za katerega je dr. Krajnc prejel univerzitetno Prešernovo nagrado ter svojo prvo znanstveno objavo v priznani mednarodni reviji *Soft Matter*, kasneje pa ga je nadgradil v doktorsko delo. Že takoj na začetku doktorskega študija mu je dr. Ziherl ponudil možnost sodelovanja s priznano raziskovalno skupino pod vodstvom prof. Marie Leptin z EMBL v Heidelbergu ter mu pri tem pustil popolno svobodo pri komunikaciji z nemškimi raziskovalci. Delo, ki so ga opravili, je bilo objavljeno v prestižni reviji *Nature Communications*. Dr. Ziherl je svojega študenta naučil vseh korakov znanstvenega dela: od natančne opredelitve problema in metod dela do raziskav, interpretacije rezultatov, predstavitve dela v obliki predavanj in postrov, priprave in objave člankov, znanstvene komunikacije ter pisanja prošenj za financiranje. Poleg interdisciplinarnih znanstvenih objav v priznanih mednarodnih revijah skupaj z eminentnimi sodelavci iz tujine je imel dr. Krajnc možnost svoje delo predstaviti na sedmih delovnih obiskih na institutih po svetu, eni poletni šoli ter enajstih znanstvenih konferencah in delavnicah v Sloveniji in tujini, kjer je skupno predstavil štiri postre in imel štirinajst predavanj. Na eni izmed konferenc je spoznal prof. dr. Jacquesa Prosta, enega najuspešnejših biofizikov na svetu, s katerim je vzpostavil samostojno sodelovanje, ki se je kasneje razvilo v dva delovna obiska v Parizu in Singapurju. Tudi pri tem ga je dr. Ziherl podpiral in mu v celoti zaupal.

Po koncu doktorskega študija se je dr. Krajnc zaposlil kot podoktorski raziskovalec na univerzi Princeton v Združenih državah Amerike, imel pa je tudi neposredno ponudbo za zaposlitev na Univerzi v Pensilvaniji, kjer je pred leti kot podoktorski raziskovalec delal prav dr. Ziherl. K temu je dr. Ziherl prispeval na več načinov, tako s številom in odmevnostjo skupnih objav kot z mreženjem ter pisanjem priporočilnih pisem. Pred dr. Krajncem je še ena nekdanja doktorska študentka dr. Ziherla, dr. Ana Hočevar, dobila mesto podoktorske raziskovalke na Univerzi Rockefeller v New Yorku, kar je dodaten dokaz, da dr. Ziherl sistematično ustvarja znanstvenike z uspešnimi karierami.

2. **doc. dr. Borut Jug, Univerzitetni klinični center Ljubljana**

Dr. Marko Novaković je o svojem mentorju, dr. Borutu Jugu, zapisal, da mu je slednji med doktorskim študijem omogočil popolno kombinacijo samostojnega in vodenega načina dela. Dr. Jug je na začetku defniral raziskovalne ideje, eksperimentalne parametre ter časovni okvir za doktorsko delo s področja kardiovaskularne rehabilitacije za posebne skupine srčno-žilnih bolnikov. Raziskovalne metode, tako že uveljavljene kot številne nove, pa so bile rezultat skupnih pogovorov ter doktorandove lastne raziskovalne radovednosti. Njuni najpomembnejši rezultati so bili objavljeni v prestižni reviji *International Journal of Cardiology*. Dr. Jug je dr. Novakoviću poleg tega omogočil sestanek in delavnice s predsednikom ameriškega Združenja za preventivno kardiologijo ter številnimi evropskimi preventivnimi kardiologi in strokovnjaki za žilno medicino, izsledke raziskovalnega dela pa je lahko predstavil tudi na največjem svetovnem srečanju kardiologov leta 2016 v Rimu.

Dr. Novaković meni, da so njegove zaposlitvene možnosti zaradi raziskovalnega dela in zaključenega doktorskega študija zdaj bistveno večje, saj se na razpisu za specializacije raziskovalno delo vrednoti z dodatnimi točkami. Doprinos dr. Juga k tem točkam je bil izjemen, saj sta z združenimi močmi prispevala več

dosežkov kot večina kolegov. Povezave s tujimi raziskovalci, ki jih je omogočil dr. Jug, pa so dr. Novakoviću tudi že prinesle nekaj izjemnih ponudb za podoktorsko usposabljanje.

Dr. Jug poleg službe docenta na Medicinski fakulteti opravlja tudi delo zdravnika specialista v UKC, vendar zaradi tega svojih mentorskih dolžnosti ni nikoli zanemaril. Vsa administrativna poročila je vedno oddajal pravočasno, dr. Novakoviću pa na njegove odgovore ni bilo treba čakati več kot nekaj ur. Ko je dr. Novaković neposredno pred zaključkom eksperimentalnega dela doživel težko družinsko situacijo, je dr. Jug je prevzel del organizacije terminov za preiskovance ter se jim osebno opravičil, svojemu študentu pa dal dovolj časa in prostora, da se zbere in prične s pisanjem doktorske naloge. Tudi v splošnem dr. Jug vedno izkazuje spoštljiv in empatičen odnos do bolnikov, zdravstvenega osebja, kolegov in študentov.

3. prof dr. Marko Topič, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani

Dr. Topiča sta nominirala dva doktoranda, dr. Marko Jošt in Rok Kimovec. Dr. Jošt je s svojim mentorjem začel sodelovati že v času dodiplomskega študija, medtem ko je Rok Kimovec diplomsko nalogo izdelal pod vodstvom doc. dr. Marka Jankovca, sicer člana Laboratorija za fotovoltaike in optoelektroniko, nato pa je dotedanje raziskave nadaljeval na doktorskem študiju pod mentorstvom dr. Topiča. Oba doktoranda je dr. Topič vodil skozi celoten proces raziskovalnega dela: pomagal jima je pri izboru teme ter podal začetne predloge za eksperimente in meritve, bil jima je v oporo pri razumevanju rezultatov ter njihovem urejanju v celoto, pa tudi pri izboru znanstvenih revij in konferenc. V okviru raziskovalnega dela jima je pustil dovolj svobode za samostojno ustvarjanje in preizkušanje lastnih idej, pri čemer pa je z vodenjem in nasveti poskrbel, da so stvari potekale v pravo smer. Vedno jima je bil na voljo za vprašanja in pomoč.

Ker se je dr. Topič zavedal, da s svojimi okrnjenimi sredstvi doktorandoma ne more zagotoviti potrebne namenske opreme in orodij za raziskovalno delo, jima je omogočil, da se pridružita svetovno uveljavljenim skupinam, ki se ukvarjajo neposredno s področjem njunega dela. Dr. Jošt si je tako z mentorjevo pomočjo uredil 9-mesečno izmenjavo na Institute for Silicon Photovoltaics v okviru Helmholtz-Zentrum Berlin, poleg tega pa je Univerza v Ljubljani v času njegovega izobraževanja podpisala bilateralno pogodbo s Tehnično univerzo v Berlinu, tako da je lahko doktoriral na dveh univerzah. Udeležil se je poletne šole Sophia v Berlinu ter svoje rezultate je predstavil na treh konferencah, med drugim leta 2015 na največji svetovni konferenci s področja fotovoltaike, EU-PVSEC. Rok Kimovec se je 9 mesecev izobraževal na vodilnem svetovnem inštitutu na področju fotovoltaike, Fraunhofer ISE v Freiburgu. Na podlagi dela, ki ga je opravil v tem času, je skupaj z nemškimi kolegi napisal tri znanstvene članke ter na konferenci EU-PVSEC leta 2017 za svoj prispevek prejel tudi prestižno študentsko nagrado s področja temeljnih raziskav.

Dr. Marko Jošt kariero sedaj nadaljuje kot podoktorski raziskovalec na Helmholtz-Zentrum Berlin. Roku Kimovcu je dr. Topič sprva ponudil nadaljevanje dela v laboratoriju, ker pa se je študent odločil, da poskusi svoje znanje uporabiti v industriji, mu je mentor omogočil intervju z direktorjem podjetja, kjer se želi zaposliti. Z uspešno opravljenim razgovorom in mentorjevimi priporočili si je Rok Kimovec zagotovil službo, ki si je je želel, in to takoj, ko uspešno zagovarja disertacijo.

4. prof. ddr. Petra Čeferin, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani

Ddr. Petro Čeferin je nominirala Flaka Xerxa, ki prihaja s Kosova in dela kot asistentka na Fakulteti za gradbeništvo in arhitekturo Univerze v Prištini, vpisana pa je na doktorski študij na Univerzi v Ljubljani. Doktorandka je s svojo bodočo mentorico stopila v stik že pred začetkom doktorskega študija, da bi ji pojasnila svoje preteklo delo ter zanimanja za raziskovalna vprašanja v okviru doktorske disertacije. Čeprav je bil njen raziskovalni predlog vezan na drug geografski kontekst, si je ddr. Čeferin vzela čas, da se je seznanila z

neznanimi vidiki tamkajšnje arhitekture in si ustvarila okvirno idejo o temi bodočih raziskav. Doktorandki je pomagala tudi pri vseh administrativnih postopkih v zvezi z vpisom na doktorski program ter kasnejših pomembnih mejnikih, kot je bil zagovor teme doktorske disertacije.

Da bi svoji doktorandki omogočila čim boljše pogoje za raziskovalno delo, je ddr. Čeferin navezala stike s slovenskimi raziskovalci, ki bi ji lahko bili v pomoč pri doktorskem delu. Na pobudo svoje mentorice je Flaka Xerxa tako začela sodelovanje z dr. Otom Lutharjem z ZRC SAZU, kar predstavlja prvo uradno sodelovanje te institucije s Fakulteto za arhitekturo. Ddr. Čeferin je svoji doktorandki tudi svetovala, naj se prijavi na pomembno konferenco DOCOMOMO, ki bo letos potekala v Ljubljani, in ji pomagala pri pripravi konferenčnega prispevka. Na tej konferenci bo Flaka Xerxa sodelovala z ustno predstavitvijo kot edina udeleženka s področja Kosova in Albanije.

Čeprav njuna komunikacija poteka predvsem na daljavo, se ddr. Čeferin trudi, da bi bila čim bolj produktivna in učinkovita. Skrbi za hitro odzivnost, da lahko doktorandka pravočasno opravi vse svoje obveznosti. Kadar Flaka Xerxa pripotuje Ljubljano, ji ddr. Čeferin da prednost pred ostalimi zadolžitvami, da lahko doktorandka v največji možni meri izkoristi čas svojega obiska. V času, ko je doktorandka doma v Prištini, pa jo ddr. Čeferin redno obvešča o strokovnih dogodkih v Ljubljani, da lahko načrtuje svoje bodoče obiske.

Flaka Xerxa tudi poudarja, da si ddr. Čeferin jemlje kot zgled dobre profesorice in mentorice ter izkušnje, ki jih od nje črpa, prenaša v svoje pedagoško delo na domači univerzi.

5. prof. dr. Mateja Sedmak, Znanstveno-raziskovalno središče Koper

Dr. Mateja Sedmak je svoji nekdanji doktorandki in trenutni sodelavki, dr. Barbari Gornik, omogočila neposredno vključevanje v vse segmente akademskega dela, tako na družbeno-ekonomskem kot tudi na znanstveno-raziskovalnem področju. Že leta 2013 – tri leta pred zaključkom doktorskega študija – je dr. Gornik predlagala za namestnico vodje Centra za raziskovanje javnega mnenja, ki deluje v okviru ZRS Koper. Po zaslugi dr. Sedmak je bila dr. Gornik vključena v dva mednarodna raziskovalna projekta, »*Glasovi otrok: Raziskovanje medetničnega nasilja in pravic otrok v šolskem okolju*« ter »*V čigavo najboljšo korist? Analiza pravic mladoletnih migrantov brez spremstva skozi prizmo migracijskih in azilnih postopkov*«, oba financirana s strani Evropske komisije. V okviru zadnjega projekta sta skupaj uredili tudi zbornik, ki je lansko leto izšel pri tuji založbi Routledge Taylor and Francis Group. Poleg tega je dr. Sedmak svojo študentko podprla pri udeležbi na konferencah v različnih evropskih državah ter na poletnih šolah v okviru ugledne Nordic Summer University, kjer je dr. Gornik od leta 2016 delegatka Generalne skupščine ter redna aktivna udeleženka študijskega kroga *International Relations and Human Rights*. V mednarodnem prostoru tudi objava dr. Gornikove o izbrisanih prebivalcih Slovenije v ugledni reviji *Nationalities Papers*, ki jo izdaja *Association for the Study of Nationalities* (Columbia University, New York).

Dr. Sedmak je redno spremljala načrtovanje in potek raziskovalnega dela svoje študentke, ki je rezultiral v koherentni doktorski disertaciji. Dr. Gornik poudarja, da ji je mentorica pri tem omogočala argumentirano diskusijo, vendar ni vztrajala na svojih stališčih, temveč obratno – v celoti ji je prepustila presojo o uporabi oziroma opustitvi njenih argumentov. S tem je doprinesla k njenemu zavedanju, da mora kot raziskovalka vedno stati za svojimi stališči oziroma jih znati utemeljiti, tudi če so le-ta drugačna. Prav tako je bila v celoti odprta za njene predloge glede načina dela, s čimer ji je pokazala, da ji zaupa in verjame v njene zmožnosti.

Po kratkem obdobju brezposelnosti je dr. Gornik po zaslugi svoje mentorice ponovno zaposlena na ZRS Koper ter vključena tudi v oblikovanje doktorskega programa na Evro-sredozemski univerzi (EMUNI), in sicer kot asistentka pri dveh predmetih. Po priporočilu dr. Sedmak je bila dr. Gornik februarja 2018 tudi imenovana za članico uredniškega odbora revije *The International Journal of Euro-Mediterranean Studies*.